

1 januari

HÖGTID FÖR MARIA, GUDS MODER

Nyårsaftonströta eller inte: vi katoliker öppnar kalenderåret med en HÖGTID FÖR MARIA, GUDS MODER och det är obligatoriskt för alla att gå till mässan idag. Det är självklart rätt att börja året med Maria! Hon som är moder till Guds Son, och därmed har burit Gud under sitt hjärta, är också en moder för dem ”som håller Guds bud och har Jesu vittnesbörd” (Upp 12:17). Hon bryr sig lika mycket om dem som om honom. Var för sig är vi ”den lärjunge som Jesus älskade” och som han gav i Marias vård (Joh 19:26). Allt vad vi som kyrka är växer fram ur det som tog sin början i hennes sköte. Är hon inte närmare Gud än någon annan, hon som fick privilegiet att få kalla Guds Son för sin egen son? Fadern utgav Sonen på Golgata för vår skull, men Maria utgav honom också, på sitt sätt. Ingen har som hon känt vilket pris Jesus fick betala, det var hennes eget kött och blod som hängde på korset! Gudsbäraren Maria står mitt i smärtan och mitt i frälsningen, hon handlar när Gud handlar och drabbas när Gud drabbas.

Vanlig mänsklig utsatthet – den vi känner till – fick hon också uppleva. Rika var de inte, hon och Josef. De hade inte råd med mer än ett par duvor som offergåva när barnet skulle frambäras i templet (Luk 2:24). De blev en flyktingfamilj och fick klara sig bäst de kunde i utlandet (Matt 2:13-15). Tillbaka i Galileen många år senare måste Maria få Jesus att rädda en bröllopsfest i ett pinsamt läge som är typiskt för fattigfolk (Joh 2:1-12) och då verkar familjeförsörjaren Josef vara ur bilden. Till slut tvingas Maria följa efter sin son på korsvägen – kan man som förälder tänka sig något värre? Ängeln Gabriels ord om att Jesus skulle få ”härska” på kung Davids tron (Luk 1:32-33) fanns i Marias minne – men så outhärdliga, så absurda de orden måste ha känts på Golgata! Modern kunde dock aldrig annat än tro på sin son, hon stod ut hos honom under korset och förblev en aktiv medlem i hans rörelse (Apg 1:14). Hon är där vid den första pingsten i kyrkans historia – därför är hon givetvis också med oss nu vid början av ett nytt kalenderår. Självklart står hon vid vår sida i mässan i dag. Låt oss med Maria och hela kyrkan be för året som kommer, för hela mänskligheten och för fred på jorden.

Kyrkans bön på denna dag:

Gud, vår Fader, du som genom den saliga jungfrun Maria har skänkt oss Frälsaren, livets upphovsman, låt oss också under detta nya år få leva burna av hennes förbön. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Gud, som med dig, Fader, och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet. Amen.

Särskilda läsningar denna dag: 4 Mos 6:22-27; Gal 4:4-7 och Luk 2:16-21

2 januari

**BASILIOS DEN STORE (ca 330-379)
och GREGORIOS AV NAZIANZ (ca 330-390)
GENOVEFA (Geneviève) (ca 422-502)**

Nyårslöften? Här ett förslag: fördjupa din tro genom dagliga studier! Det gjorde de två vännerna BASILIOS DEN STORE och GREGORIOS AV NAZIANZ, under många år. Så hade de också åtskilliga helgon kring sig i sina familjer. Tillsammans med Basilios bror, den helige Gregorios av Nyssa, kunde de bidra till lösningar på 300-talets hårda strider inom kyrkan om hur man rätt skulle beskriva förhållandet mellan Fadern, Sonen och den helige Ande i den heliga Treenigheten. Basilios grekiska termer antogs för all framtid: en enda gemensam gudomlig ousia ("natur") förenar de tre olika hypostasis ("personer"). Kyrkan kände igen den nedärvda tron från apostlarna i dessa ord och enades också kring Gregorios formuleringar att alla tre personer är Gud, oskapade, eviga, de skiljer sig enbart i sitt förhållande till varandra: Sonen "avlas" av Fadern före all tid (är alltså inte skapad), Anden "utgår" eller "sänds" av Fadern och är inte mindre gudomlig än de två (och kan därför inte heller sägas vara skapad). Att den helige Ande också utgår från Sonen (Joh 15:26) preciserades senare av påvarna i Rom (tillägget "filioque" = "och Sonen"), vilket kyrkorna i öst motsatte sig. Med "filioque" uppkom år 1054 schismen mellan "katoliker" i väst och "ortodoxa" i öst, ett sår som sorgligt nog ännu inte är läkt. Men oavsett detta står alla kristna traditioner idag säkert på den grund som Basilios och Gregorios så kraftfullt försvarade. Med hjälp av deras formuleringar trängdes arianismen tillbaka, tidens maktfulla modeteologi som hade börjat förneka Sonens och Andens gudomlighet och därmed förrådde tron på Guds Ords verkliga människoblivande, d.v.s. hans personliga solidaritet med oss (= Jesus) och tron på hans personliga och förblivande närvaro hos oss i kyrkan (= Anden). Kättaren Arius lära – som i modern tid dykt upp i nytt uppkok hos de s.k. Jehovas Vittnen med deras speciella bibeltolkningar – syftade antagligen till att skapa en "lättare begriplig" teologi, men försyndade sig mot hela poängen i traditionen som gick tillbaka till apostlarna (se även 27/6 och 2/5). Kyrkans försvarskamp mot den påträngande arianismen var plågsam och lång, men hjältar som dagens två helgon stod på sig – och segrade. Det är viktigt att kunna förklara sin tro, när den ifrågasätts. Låt dig inte skrämmas om någon påstår att det är "ologiskt" att Gud kan vara en och samtidigt tre. Nämn t.ex. vatten, ånga och is. De är alla H₂O och ändå olika. När redan enkla jordiska ting kan vara tre och ändå en och samma sak, hur mycket mer skulle då inte Gud, som överträffar allt vi kan förstå, kunna välja att vara tre och ändå en? Vem skulle kunna förhindra det? Och hur som helst: varför skulle Gud vara lätt att förstå?

Kyrkans bön på denna dag:

Himmelske Fader, du upplyser och leder kyrkan genom de heliga biskoparna Basilios och Gregorios lära och liv. Lär oss att ödmjukt söka sanningen och handla efter den i kärlek. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Gud, som med dig, Fader, och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet. Amen.

Särskilda läsningar denna dag: Ef 4:1-7, 11-13 och Matt 23:8-12

Också idag:

När hunnerkungen Attila lät bli att anfälla Paris år 451 e.Kr. tackade alla den heliga GENOVEFA (Geneviève) för hennes verksamma förbön. Den ensamstående flickan som föraktats och hånats för sitt fromma liv hedrades plötsligt. Senare, efter sin död, blev hon Paris skyddshelgon och fick en vacker gravkyrka, som den blodiga Franska revolutionen dock brutalt profanerade år 1791. Benen efter kvinnan vars förbön även efter hennes död hade räddat människoliv i denna stad och som vördats där i århundraden, brändes. Istället byggdes ett gravmonument över den sekulariserade statens kulturhjältar och byggnaden kallades "Pantheon". Men Genovefa är inte glömd. På väggarna därinne ser man bilder som sattes upp 1877 som föreställer helgonets liv. Revolutioner förgår, helighet består. Helgonen glöms aldrig.

Heliga Genovefa, som gudsvigd jungfru gjorde du gott mot fattiga och fick krigsfångar frisläppta. Gud gjorde under genom dig, men du fick stå ut med förföljelse och kallades för lögnare och hycklare. Be för alla eldsjälur som liksom du är beredda att hjälpa t.o.m. de otacksamma och onda. Amen.

3 januari

JESU HELIGA NAMN

I dag firar kyrkan JESU HELIGA NAMN, det namn som Josef fick höra i drömmen, då ängeln sa att han inte skulle vara rädd att ta Maria till hustru (Matt 1:18-21). Gud själv har alltså bestämt vad hans Son skulle heta som människa och namnet säger vem han vill vara för oss: Yehoshua på hebreiska lär vara en kombination av ordet "Yeho" som är en kortform av Yahweh, Gudsnamnet från Gamla testamentet (2 Mos 3:14), och "shua" som betyder ett rop som medför hjälp. Jesus är Räddaren från Gud. Markera denna dag genom att uppsöka de hjälplösa, de som inte kommer vidare och som utestängs – och ropa tillsammans med dem på Gud!

Kyrkans bön på denna dag:

Gud, du har grundat människosläktets frälsning på Ordets människoblivande. Visa oss den barmhärtighet vi längtar efter, och låt alla människor inse att det inte finns något annat namn under himlen som kan rädda oss än det dyrbara Namnet Jesus. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Gud, som med dig, Fader, och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet. Amen.

Särskilda läsningar denna dag: Fil 2:1-11 och Luk 2:21-24

4 januari

ANGELA AV FOLIGNO (1248-1309)

(Jag såg) "... att han hade älskat mig med en helt perfekt och konkret kärlek. Å andra sidan såg jag den exakta motsatsen i mig själv, för min kärlek till honom hade aldrig varit något annat än spel, aldrig sann." Den saliga ANGELA AV FOLIGNOs ord om Guds

kärlek antecknades omkring år 1300 av franciskanmunkar. I 40-årsåldern hade hon förlorat barn, man och moder samtidigt som hon drogs mot ett heligt liv. Hennes inre resa förde henne genom skrämmande djup av frestelser och till höjder av extas, hänryckning i glädje över Gud. Kring sig hade hon fattiga, sjuka och lidande personer samt sådana som sökte ett liv på fullkomlighetens väg. Angela fick förnimma Gud som en avgrund av ljus. Hans röst sa till henne: ”I sanning, den enda vägen till frälsning är att följa mina fotspår från korset på jorden till detta ljus.”

Saliga Angela, du lilla kvinna som inte kunde läsa och skriva, men som har kallats för Magistra theologorum, teologernas lärarinna! Du var stark nog att avvisa alla Djävulens frestelser. Må vi på din förbön just i livets motgångar se den kallelse till ett heligt liv som förde din själ till alltings källa, Jesus Kristus, vår Herre och Gud. Amen.

5 januari

JOHANNES NEPOMUK NEUMANN (1811-1860)

Det händer att man ser katolska barn leka mässa. Det gjorde den helige JOHANNES NEPOMUK NEUMANN från Böhmen, men när han som vuxen ville bli präst sa biskopen nej – han behövdes inte! Han utvandrade till USA där det fanns prästbrist och blev där t.o.m. biskop, arbetade för indianer och tysktalande immigranter, grundade mer än 100 skolor och byggde 80 kyrkor innan han dog 1860, som 48-åring. Alla behövs i kyrkan, även du. Frågan är bara var.

Helige Johannes Nepomuk Neumann, i dag på Trettondedagsafton kommer vi ihåg allt det som du slet ihjäl dig för, dina kyrkor och skolor som var överfyllda med barn. Må vi, när vi i kväll och i morgon firar de vise männens besök hos Jesusbarnet, också komma ihåg dig, en vis man från Väst, och på din förbön lära oss att engagera oss för varje ny uppväxande generation. Amen.

6 januari

EPIFANIA – HERRENS UPPENBARELSES HÖGTID –
TRETTONDAGEN

Trettondedagen är det idag, alltså 13 dagar sedan julafton och det är sju dagar kvar till Tjugonedag Knut (13/1). Högtidens liturgiska namn är EPIFANIA (Herrens uppenbarelse). Det syftar på att Jesus, Guds Son, började visa sig för världen (som representeras av de vise männen som följde stjärnan) i Betlehem (Matt kap. 2). Dagen har två sidoteman, dopet i Jordan (Matt 3:13-17) och bröllopet i Kana (Joh kap. 2) som dyker upp i liturgins böner. De handlar – på var sitt sätt – om samma sak: Jesus träder fram, börjar synas i vår värld. På Epifania är det förstås obligatoriskt för katoliker att gå till mässan, även när den firas på en vardag (i vissa stift, t.ex. i Tyskland, förläggs den dock ofta till kommande söndag).

Ordet "epiphaneia" användes i den hedniska grekisk-romerska världen både om gudar som tänktes "visa sig" för att hjälpa människor och om mänskliga härskare som besteg sin tron eller red i triumf in i en stad. Paulus använder exakt detta ord om Kristus i Tit 2:11. De österländska stjärntydarna, som ju var hedningar, illustrerar apostelns ord i Ef 3:6: ... tack vare Kristus Jesus är hedningarna genom evangeliet arvingar som vi, tillhör samma kropp som vi och har del i löftet som vi.

"Hellig Tre Konger" heter denna dag i Danmark. Legenderna om kungarnas namn, Caspar, Melchior och Balthasar, är knuten till den katolska seden att i dag välsigna hemmet och skriva kungarnas initialer på ytterdörren tillsammans med året, så här: 20 + C + M + B + 17. CMB betyder också Christus Mansionem Benedicat (må Kristus välsigna detta hem). Den svenska "Tre Kronor"-symboliken, som pryder riksvapen och hockeytröjor, har sin verkliga rot i medeltidens vördnad för de tre vise män vars relikier (d.v.s. det som man antog var deras relikier) år 1164 överfördes till Köln och blev ett internationellt pilgrimsmål. Den katolska Världsungdomsdagen ägde rum där 2005 under mottot "Vi har kommit för att tillbe honom" = de vise människors ord till Herodes (Matt 2:2). Men stjärntydarna omtolkades alltså med tiden till "kungar." Det är en vacker tanke, inspirerad av orden i Ps 72:10-11 och Jes kap. 60. Gåvorna i deras händer ses traditionellt som symboler för Jesu kungliga värdighet (guld), hans gudomlighet (rökelse) och smörjelsen vid hans gravläggning när han dog för världens synder (myrra). Möjligtvis hade Matteus, som nämner dessa gåvor en annan tanke: den österländska myten om fågeln Fenix, som brinner upp och återuppstår ur askan användes i fornkyrkan ibland som uppståndelsessymbol, det ser vi på bilder i katakomberna i Rom. Den tredje påven efter Petrus, den helige Clemens, skriver på 90-talet e.Kr. i sitt brev till korintierna (avsnitt 25, se De apostoliska fäderna från Artos förlag) om denna fågel – som han trodde fanns på riktigt: När han snart skall upplöses i döden gör han sig ett rede av rökelse och myrra och andra kryddor. Kanske tänkte Matteus likadant: de vise människors hyllning förebildade Jesusbarnets kommande död och uppståndelse. Därför nämner han just dessa gåvor vid vaggan.

I Öst hos ortodoxerna får barnen presenter idag, medan vi i det katolska Väst ger dem på Juldagen. Varför? Finns det två jular? Hur började det hela egentligen? De allra tidigaste spåren vi har av julfesten är indirekta och nästan osynliga: några mystiska påståenden från 100-talet e.Kr. som kyrkofadern Tertullianus har bevarat. De talar om den 25 mars som en särskilt helig dag, ett datum för världens skapelse och för Jesu död på korset. Andra texter (från 200-talet) visar att också Jungfru Marias bebådelse, alltså Jesu tillblivelse i Marias sköte, knöts till det datumet – inte orimligt med tanke på att Kristus är begynnelsen (Joh 1:1; jfr 1 Mos 1:1) på en ny skapelse (2 Kor 5:17; Kol 1:15). Skapelse och – genom Maria – nyskapelse på detta datum plus nio månader låter oss landa på den 25/12 vilket – på grund av kalenderskillnader – kan ha varit 6/1 i Östern. Vi vet inte om vi här kan ana ett urkristet datum för Herrens födelse – men det liknar en tanke...

Eller började allt först när kristendomen blev tillåten år 313 – befrielsestiden efter nästan 300 års förföljelse som betydde att kristna kunde börja markera sig offentligt mot andra

religioner? I Romarriket fanns det då hemliga förbund – särskilt populära bland soldater – som dyrkade en ung tjurdödargud, Mithras, i underjordiska rum (ruinerna av ett sådant ”mithreum” kan t.ex. besökas under kyrkan San Clemente i Rom). Han kallades för ”Sol Invictus” (den obesegrade solen) och man sa att han hade övernaturligt ursprung och var född i en grotta. Denna kult var en farlig konkurrent till kristendomen. Vissa tror att kyrkans svar var att lyfta fram Kristus, ”Rättfärdighetens sol” (Mal 4:2), hela världens ljus (Joh 8:12) och demonstrativt lägga Kristi födelses högtid på denna avguds födelsedag, som just var 25/12.

I Egypten gick hedningarna traditionellt till Nilen och badade den 6/1 – idag alltså – i tron att vattnet den dagen var särskilt heligt och kunde förvandlas till vin (liksom man tänkte sig att Dionysios – fylloet i den romersk-grekiska avgudafamiljen – kunde förvandla vatten till vin). Natten innan den 6/1 firades i Alexandria att en avgud vid namn Aion föddes av en jungfru som hete Kore och det fanns gnostiska sekter som ville blanda ihop detta med kristen tro. Mot detta vågade nu den fria kyrkan resa sig och protestera: Vår Gud, Jesus Kristus, steg ner i Jordans vatten och välsignade det genom sitt dop (Matt 3:13-17), det var Kristus, som vid bröllopet i Kana förvandlade vatten till vin (Joh kap. 2), och det var han och ingen annan som föddes av en jungfru! Kristna i Egypten la alltså – tror man – lika demonstrativt som romarna Kristi födelses fest på en avgudahögtid (men här den 6/1). Samtidigt fick de hedniska midvinterfesterna mothugg, som också firades just då (i Rom den 25/12 och i Egypten den 6/1). Summa summarum: vi vet inte exakt när kyrkans högtidliga julfirande började – men detta är de bästa spåren vi har.

Vi katoliker minns som sagt 25/12 själva födelsen och herdarna från Betlehem, och vi fokuserar idag under Epifania – denna ”Julfest II” – på Jesu uppenbarelse för de vise männen, för hedningarnas värld, den icke-judiska världen, vår värld. På medeltida kartor ser man hur de tre världsdelar man kände till (Asien, Afrika och Europa) samlas som tre klöverblad vars mittpunkt är Heliga landet, och det var lätt att föreställa sig de tre vise männen såsom representanter för var sin kontinent. Därför avbildades en av dem (oftast Balthasar) som svart afrikan. På det medeltida astronomiska uret i domkyrkan i Lund paraderar de tre kungarna varje dag kl. 13 förbi Maria med Jesusbarnet och bugar till tonerna av den gamla hymnen ”In dulci jubilo” – en härlig turistattraktion för barn och vuxna.

Trettondedagen firades förr i tiden på många sätt. Ett tregrenat ljus tändes, det hade lite krut instöpt på det ställe där grenarna möttes. När det knallade till ansågs julen vara slut. Utklädda upptåg, t.ex. ”stjärnsångare” gick från dörr till dörr (”Goder afton, goder afton...”). De fick gåvor (och någon snaps) och välsignade husen. Hos oss i Sverige har de reducerats till ”stjärngossar” och förvisats till Luciadagen och numera tittar de vuxna bara på. I andra länder med obrutna katolska traditioner är upptågen kvar på Trettondedagen. I Tyskland är just i dag upp emot en halv miljon Sternsinger-barn ute, klädda i präktiga kungakläder, de rasslar in pengar till välgörande ändamål och tas emot av hög och låg – ända upp till Förbundskanslerns kontor. Dagens tema rymmer goda

möjligheter att göra processioner med teater- och sånginslag med barnen i kyrkan – något vi borde börja med även hos oss!

Kyrkans bön på denna dag:

Allsmäktige Fader, du som denna dag med stjärnan ledde hedningarna till din enfödde Son, led även oss, som redan känner dig i tron, till att skåda hans härlighet i himlen. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Gud, som med dig, Fader, och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet. Amen.

Särskilda läsningar denna dag: Jes 60:1-6; Ef 3:2-3a, 5-6 och Matt 2:1-12

7 januari

RAIMOND AV PENAFORT (Ca 1175-1275)

Många drar sig för att försöka vinna judar och muslimer för Kristus. De anser att vi inte ska syssla med sådant. Dagens helgon, dominikanmunken RAIMOND AV PENAFORT, såg till att missionärer lärde sig hebreiska och arabiska för just detta. Han hann också med att vara påvens biktfader, ledare för sin orden, grundare av en annan orden som verkade för frigivning av kristna fångar hos muslimerna, hjälpa fattiga, ordna upp den påvliga lagsamlingen samt skriva en handbok för biktfäder och bidra till uppbyggandet av inkvisitionen – ett kontrollorgan inom dåtidens samhälle som syftade till att bevara kyrkans enhet, men som ibland gav hårda straff åt oliktankande, en praxis vi inte gillar att minnas idag. En inkvisitor kunde också få problem med makthavarna: efter att Raimond kritiserat en spansk kung för hans hämningslösa liv fick ingen båt ta honom hem från Spanien till Rom. Helgonet välsignade då sin svarta dominikanmantel och for på den över havet – så sägs det i alla fall. Ordet ”försiktig” verkar Raimond inte ha känt till. Ändå blev denna kyrkans trogna tjänare uppemot 100 år gammal. Eller just därför.

Ur ett brev av den helige Raimond:

Må kärlekens och fridens Gud ge era hjärtan frid och jämna vägen för er, må han dölja er i det fördolda i sin åsyn för människors förföljelse, till dess han leder er in och omplanterar er i det fullkomliga land, där ni för evigt skall sitta i fridshyddor, i trygga boningar och på säkra viloplatsar.

Kyrkans bön på denna dag:

Evige Fader, du som gav din tjänare och präst Raimundus visheten och kraften att förmedla din barmhärtighet till syndare och fångar, lös oss på hans förbön från våra synders band, så att vi, fria till kropp och själ, kan göra det som gläder dig. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Gud, som med dig, Fader, och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet. Amen.

8 januari

NATHALAN (död ca 678)

Den helige NATHALAN från Aberdeen älskade arbetet på fälten. Men en dag blev det oväder, och han råkade gnälla mot Gud när en storm förhindrade skördarbetet. Nathalan ångrade genast sin framfusighet mot Gud och valde en mycket sträng botgöring: han band ena handen i benet med kedja och hänglås, slängde nyckeln till låset i floden Dee och reste sedan, så gott det nu gick, till apostelgravarna i Rom. Där köpte han en fisk. I dess mage hittade han nyckeln – han var fri. Legendens sensmoral är uppenbar och behöver ingen förklaring. Det sägs att påven hörde om Nathalans fromhet och vigde honom till biskop.

Helige Nathalan, legenden visar oss dig som en självförnekande och botfärdig man. Må vår tid, som helt verkar ha glömt värdet av frivillig botgöring, på din förbön inse skönheten i att acceptera de motgångar Gud skickar i vår väg och som vi inte kan påverka, att gottgöra misstag och framför allt att uttala Namnet över alla namn med respekt! Amen.

9 januari

FILLAN (700-talet)

Saint FILLAN, munk i Strathfillan i Skottland, är helgon för psykiskt sjuka. Förr i tiden försökte man hjälpa dessa patienter genom att slänga dem i ett vattenhål och lämna dem fastbundna i Sankt Filians klosterruin över natten. Hade de tagit sig loss nästa morgon blev de friskförklarade. Vår tids psykiatriska metoder är inte lika mardrömslika, men vi ser allt för negativt på psykiatriska patienter! I mediedrevet är de ofta ”farliga” vilket är sakligt fel: de är ytterst sällan lika farliga som du och jag. Visst behöver de omhändertas om de är (själv-)destruktiva, men vi knuffar dem ofta ut i isolation. En psykdiagnos blir i vår kultur lätt en social stämpel för livet. Fillans tid var hård på ett annat sätt än vår, men man såg i alla fall en lyckad rymning som ett hälsotecken – ”är man galen, så är det väl ändå ett plus att vill vara fri!” Ett friskt samhälle låter de bräckliga och jobbiga få vara med. Ett ångeststyrt samhälle sjukförklarar dem och håller dem på avstånd.

Helige Fillan, vi vet så lite om ditt liv – hur blev du helgon för psykiskt sjuka? Var du själv sjuk eller bara bra på att bota ångest, förvirring, depression? Plågade personer finns överallt kring oss, och de behöver ofta långt mer hjälp än vi kan ge dem. Be för alla som nu är på våra stängda psykavdelningar, särskilt för dem som fixeras med bälten eller plågas av medicinernas biverkningar. Må Gud på din förbön befria dem från alla plågor, så att de kan komma ut och åter känna sig som en del av samhällsgemenskapen. Amen.

10 januari

FRANCISKA SALESIA LEONIE AVIAT (1844-1914)

Dåligt betalda arbetare i alla åldrar sliter ute i den fattiga världen för att vi ska kunna köpa mat, kläder och prylar till ett pris vi gillar. Vi ser inte alla de små och stora fingrar som ständigt måste upprepa samma rörelser på fabriken från morgon till kväll för vår plånboks skull. Den heliga FRANCISKA SALESIA LEONIE AVIAT såg som barn i den tidiga industrialismens Frankrike det omänskliga utnyttjandet av arbetare på en glasögonfabrik. 24 år gammal grundade hon en orden, som gav boende, stöd och utbildning åt fabriksflickor. Den spred sig ut över världen. Franciska dog 1914. SE dig omkring, informera dig om hur människors arbetsförhållanden är, BRY DIG och AGERA!

Heliga Franciska, du tittade inte bort utan blev berörd av nöden hos de unga fabriksarbetarna i din tid och du bestämde dig för att göra något. Be för oss som är så fullt upptagna med oss själva att vi aldrig upptäcker de fattigas hårda villkor. Amen.

11 januari

THEODOSIUS KOINOBIARCHES (423-529)

Nära Betlehem – vid platsen där jungfru Maria enligt en legend vilade ut efter födelsen – byggde han ett kloster som snart fylldes med munkar. Han bodde själv i en grotta, 18 trappsteg under jorden, som sades vara platsen där de vise männen vilade under sin resa hem till Österland. Tre hem, ett för sjuka, ett för gamla och ett för psykiskt funktionshindrade byggdes intill. Trötta pilgrimer – även kvinnor – kunde vila ut där. Den helige THEODOSIUS KOINOBIARCHES styrde klostermunkarna i Palestina omkring år 500. Han blev 105 år gammal och var en omutbar garant för traditionen i en tid då modedefilosofier ville ändra på kyrkans lära. Katoliker glömmer aldrig trogna pelare som honom – det är hans dag i dag.

Helige Theodosius, när kejsaren ville ändra på kyrkans tro, vågade du, redan en mycket gammal man, resa runt och uppmana alla att göra motstånd. Be för oss, som i dag dras åt många håll av nya idéer, att vi förblir trogna den undervisning som kyrkan bevarat från apostlarnas dagar, och att vi inte för något i världen överger den.

12 januari

MARGARETA BOURGEOYS (1620-1700)

Staden Montreal i Canada var på 1600-talet bara ett fort med 200 invånare mitt i irokesernas land, där europeiska stormakter slogs om inflytande genom sluga allianser med olika stammar, som de försåg med vapen. Den heliga MARGARETA BOURGEOYS startade skolverksamhet i den växande kolonin under hopplösa förhållanden med ständiga indianattacker, stor barnadödlighet och motstånd från biskopen, som ville pressa in henne i ett ”tryggare” klosterliv. Fler kvinnor, även indianer, anslöt sig till Margaretas klosterliknande gemenskap, och även indianbarn fick

undervisning. Till slut fick de påvens och franske kungens stöd och verksamheten kunde växa. Har du en vision, så FÖLJ den även om världen är tokig och brinner kring dig.

Heliga Margareta, du var inte ute efter beröm eller att leva upp till andras förväntningar. När du startade den allra första skolan i Montreal så var det enbart kärleken till utsatta barn och omsorgen om deras framtid som ledde dig. Be att många unga män och kvinnor idag vågar följa sitt hjärta och ställa sina liv till förfogande för kyrkans arbete för barn, särskilt de mest övergivna och försummade.

13 januari

HILARIUS av Poitiers (ca 315-367)

Nu är det 20 dagar sedan julafton, och tjugondag Knut dansas julen ut. Men vem var Knut? Vi ska tillbaka till 1100-talet, då en dansk kungasöns framgångsrika krigståg söderut säkrade landet mot slaviska pirater. Den tappre och djärve KNUT LAVARD (namnet betyder kanske "Brödgivaren"), som även ville främja kristen kultur, mördades svekfullt på Trettondedagen i en skog. Mördaren var en medtävlare om kungatronen, vilket utlöste inbördeskrig. Påven helgonförklarade Knut efter en process präglad av politiska motsättningar. Men hans helgondag är faktiskt inte idag utan dagen efter Trettondedagen, alltså 7/1 (och han ska inte förväxlas med kung Knut den helige som firas 10/7). I Sverige flyttades hans dag till 13/1, någon gång efter reformationen.

I katolska kyrkan firas i dag i stället den helige biskopen HILARIUS av Poitiers från 300-talets Frankrike. Om honom kan sägas att han stred beslutsamt – ibland ensam – mot arianismen, och var för Västerlandet vad Athanasius var i öst (och de två kände varandra). Han var dessutom lärare och förebild för den helige Martin av Tours, som firas 11/11 (då många traditionellt äter "Mårtensgås"). Vi katoliker låter nu jultiden vara tills söndagen efter Trettondedagen, då vi firar Jesu dop i Jordan (vilket under vissa år råkar sammanfalla just med Tjugondag Knut).

Det är spännande att reda ut de katolska trådarna som våra traditioner bygger på. Allt har sin förklaring.

Allsmäktige Gud, ge oss insikten och modet att bekänna att din Son är Gud av Gud och ljuset av ditt ljus, den tro som den helige Hilarius fick nåden att förkunna och förklara.

Särskilda läsningar denna dag: 1 Joh 2:18-25 och Matt 5:13-19

14 januari

MAKRINA den äldre (300-talet)

Det står en farmor bakom mycket. Den heliga MAKRINA den äldre och hennes man fick i sin ungdom fly undan de sista, vansinnigt brutala kyrkoförföljelserna precis innan romarrikets hedniska regim kollapsade och kyrkan blev tillåten år 313. I sju år fick de

leva gömda i en skog. Vilda djur kom och erbjöd sig själva som mat åt dem – det skriver i alla fall hennes sonson, den helige Gregorios av Nyssa, som tillsammans med sin bror Basilios och deras syster Makrina den yngre hade uppfostrats i den nu tillåtna kristna tron av sin farmor Makrina. Sant eller små barns fantasi? – ingen vet. Men en ordentlig katekes fick de i alla fall. Tron förmedlas ibland bäst när den går direkt från de äldsta till de yngsta, förbi föräldragenerationen. De sönsönerna blev två av alla tiders främsta teologer.

Heliga Makrina, dina tre barnbarn blev alla helgon, och det var dina ord som tände gnistan i deras unga hjärtan. Be om styrka och visdom åt alla mor- och farföräldrar som inte lyckas lika väl som du utan med sorg och smärta måste se på att barn eller barnbarn förnekar den kristna tron i ord eller handling. Må de få uppleva glädjen att se omvändelsens nåd spira i denna människa som står dem så nära och som de älskar.

15 januari ITA (500-talet)

Vilka tre saker gläder Gud mest? Den heliga ITA från Killeedy på Irland, abbedissa från 500-talet, svarade: ”Äkta tro på honom med ett rent hjärta, ett enkelt liv i en tacksam anda och generositet inspirerad av kärlek.” Vilka tre misshagar Gud mest? ”En mun som hatar andra, ett hjärta som bär på bitterhet och att förtrösta på sin rikedom.” Hur sant detta är – och hur svårt att följa – vet alla. Guds nåd måste hjälpa till. Vi får ständigt be om den.

Heliga Ita, ditt namn lär betyda ”törst efter helighet”, och många unga män och kvinnor som du undervisade blev senare själva helgon. Må våra steg denna dag föra oss närmare Gud, må våra ord vara uppriktiga och våra hjärtan välkomnande. Heliga Ita, be för oss.

16 januari Påven MARCELLUS I (påve tills år 309)

Den helige påven MARCELLUS I – påve under **den diokletianska förföljelsen** – firas idag. Lite bakgrund: mot slutet av 200-talet inleddes den sista stora anstormningen mot katolska kyrkan i romarriket med en ström av hatiska skrifter mot den kristna religionen. Agendan var antagligen att få de bildade och tongivande kretsarna att acceptera kommande övergrepp mot kristna. Inom armén hade man irriterats över kristna soldater som öppet motsatte sig kejsarkulten (kejsaren ville vördas som Jupiters son). År 300 bestämde staten att alla soldater skulle offra till avgudarna eller lämna armén. När hedniska prästerna en gång misslyckades med sina spådomskonster skyllde de på närvaron av kristna i kejsarens omgivning. Orakelavguden Apollos ”svar” på en förfrågan från den osäkre kejsaren Diocletianus fick honom att bestämma sig: kristendomen måste bort, en gång för alla, och den gamla romerska religionen måste återupprättas. År 303 bestämdes att alla kristna kyrkor skulle rivas, bibeltexter brännas och kristna gudstjänster förbjudas. Alla kristna som var anställda inom kejsarlig administration skulle göras till slavar och ingen kristen i riket skulle kunna utföra juridiskt giltiga handlingar.

När kyrkorivandet började uppstod eldsvåda i kejsarpalatset, kristna fick skulden och dödades i massor med svärd eller eld. Fångelserna fylldes med biskopar, präster, diakoner och andra kyrkotjänare, så att det knappt fanns plats för brottslingar. Tortyr och död drabbade dem som vägrade offra till avgudarna. År 304 bestämdes att alla kristna utan undantag skulle offra. Kyrkohistorikern och ögonvittnet Eusebios berättar om hur kristna i arenan skulle slitas sönder av vilddjur som hetsades med eld och glödande järn. Avklädda kvinnor bands vid fötterna och hissades upp i luften med huvudet nedåt. ”Allt detta” skriver han ”skedde inte bara under några få dagar eller under en kort tid utan under en lång följd av år”. Under sitt uppehåll i Thebe i Egypten såg han massavrättningar av upp till 100 kristna åt gången: ”Jag kan berätta att när jag var i den trakten såg jag själv hur flera samma dag blev halshuggna på en gång eller blev brända. Bödlarna blev trötta och avlöste varandra.” (*Kyrkohistoria*, VIII, Artos förlag). Staten såg sig själv som human: de trötta bödlarna fick nöja sig med att sticka ut ett öga och förlama ett ben på fångarna som sedan skickades till tvångsarbete och ny tortyr i koppargruvorna. Om någon tror att så barbariska saker inte kan ha ägt rum, behöver man bara hänvisa till vår tids kyrkoförföljelser under nazismen och kommunismen och i länder där nu olika sorters extremism och terrorism härskar. Offer för sådana mardrömsstider lever mitt ibland oss, även i våra församlingar.

Så här var läget när Diocletianus ville fira sitt tjugooårsjubileum som kejsare i Rom. Det skulle bli en triumf för den gamla religionen. Men folkets jubel uteblev. Den besvikne kejsaren drabbades av depression och ökade plågorna för sina 6-7 miljoner kristna undersåtar i riket. Näste kejsare – Galerius – blev allvarligt sjuk år 310. Han insåg hur staten skadades av den religiösa anarki som uppstått och började tvivla på hela kyrkoförföljelsen, och året därpå inställdes den officiellt. De kristna var helt enkelt för många, de behövdes i samhället och gick inte att radera ut. Kyrkorna kunde byggas upp igen och de fylldes med människor. I gatorna vandrade skaror av fördrivna som återvände. Riket delades dock och snart blossade ett inbördeskrig upp. Den segrande kejsaren **Konstantin** vann hela riket. Han ställde sig på kyrkans sida och de kristna fick sin fulla frihet 313.

Dagens helgon – MARCELLUS I – valdes till påve år 308 mitt i värsta kaoset (och efter mer än tre år utan påve). När han protesterade mot den pågående statsterrorn förvandlades hans kyrka till ett häststall och han tvingades bli stalldräng där. Påven Marcellus grav upptäcktes när den nuvarande kyrkan skulle byggas på platsen år 1519. Arkeologer har bekräftat att platsen han levde på verkligen har använts för posthästar. Som stalldräng lyckades han leda den förföljda kyrkan i hemlighet. Han dog efter ett år, ingen vet hur.

Helige Marcellus, även idag pågår förföljelser av kristna på många platser och var femte minut dödas en kristen för sin tro. Be för de miljoner kristna som dödas i vår tid och för alla oss som lever nu och går en osäker framtid till mötes.

17 januari

ANTONIUS den store (251-356)

Kyrkans fiender faller. För många av oss känns det som igår, dagarna då statskommunismen kollapsade i Östeuropa. På 1990-talet återvände massorna till kyrkan som nu inte bekämpades av myndigheterna längre, och det gick fort. Kyrkobyggnader återlämnades till kyrkan snabbare än man hann återinviga dem. Prästernas kontor belägrades dagligen av personer som ville bli kyrkomedlemmar, många utan att veta mycket om tron. Staten bad kyrkan om religionslärare till skolorna men prästerna var på många platser för få.

Så ungefär har stämningen nog också varit bland många i romarriket under 300-talet, då kyrkan blev tillåten och småningom blev en sorts statsreligion med allt vad det innebär av makt och fördelar – och nackdelar. Många seriösa kristna tyckte att det vanliga kristna livet nu hade blivit för bekvämt, och man såg sig om efter radikala förebilder. En sådan – den helige ANTONIUS, kallad den store – hade redan på 270-talet gett allt han ägde till de fattiga och dragit sig undan, först till en dyster, gammal begravningsplats och sedan långt ute i den egyptiska öknen, till ett liv i ensamhet och bön. Antonius var i princip onåbar, men många ville följa hans exempel: de hittade honom, byggde hyddor i närheten och bad om hans vägledning. Målet var *världsflykt* – ett ord med klart positiv betydelse då. Antonius lämnade enbart sin öken en kort tid, år 311, då han ville bistå sina medkristna under förföljelserna i Alexandria, och 338, då han i hög ålder drog dit igen för att hjälpa biskoparna hålla sig till den katolska tron i kampen mot den nya villoläran, arianismen.

Alexandrias biskop, den helige Athanasios, som sökt tillflykt hos Antonius när arianerna fördrev honom, skrev en berättelse om den gamle eremitens liv, som fick stor betydelse för många senare helgon som Hieronymus och Augustinus. Antonius lade – utan att veta det – grunden för hela klosterväsendet, som snabbt spreds även till Europa. Munkarnas ”kamp” var nu inte längre den kristnes utsatthet i en djävulsk stat utan en inre, andlig kamp mot synden och det egoistiska begäret, mot frestelserna, alla djävulens illusioner, lockelser och lögner – liksom de frestelser Jesus fick utstå från djävulen i öknen (göra konsumtion, makt och bekvämlighet viktigare än Gud, Matt 4:1-11). Djävulen gav upp efter fyrtio dagar med Jesus. Antonius ökenprövning varade åttio år, och han dog 105 år gammal. Ingen kristen slipper denna kamp under sitt liv (kyrkan lär oss att ”träna” för den varje år under fastetiden). Antonius uppsökte kampen aktivt, precis som Jesus. Många plågade och villrådiga personer sökte råd och hjälp hos honom och hos hans efterföljare, dem vi kallar för *ökenfäderna*. Dessa mäns (men även kvinnors) valde den vägen) andliga erfarenheter skrevs ned. Det är korta ord med sälda, inte utan självironi och humor. De blev mycket populära inom klostertraditionen och läses ännu av många (på svenska finns ”Ökenfädernas tänkespråk” från Artos förlag). Vill du vara en brinnande kristen i en ljum och slapp kristenhet, då är det dessa gamla kämpar du ska lära känna.

Vid firandet av dagens helgon välsignar man gärna djur, exempelvis i Vatikanen. Att Antonius blev skyddshelgon för djur bygger på en gammal anekdot: när han hade anlagt

en liten köksträdgård i öknen vid en plats med vatten, kom det ofta vilda djur dit och skadade hans växter. Han jagade inte bort dem utan fångade ett av dem, höll det försiktigt och sa till de andra: ”Varför skadar ni mig, när jag inte skadar er? Gå er väg, och i Herrens namn: kom inte nära dessa saker igen.” Och då blev det så. Antonius namn knöts på medeltiden till brödraskap som tog hand om sjuka. De ringde med klockor dit de kom för att samla pengar, och de hade även svin som sprang omkring fritt överallt med en liten klocka kring halsen. Det förekom att man på Antoniusdagen – alltså i dag – slaktade en gris, välsignade dess kött och gav det åt fattiga. Därför avbildas den helige Antonius ibland med en gris vid sina fötter. En specialgris som hålls i Danmark kallas för Antoniusgrisen. Den lär få mer plats än normala grisar och trivs bäst utomhus.

Ett ord av Antonius:

Jag såg alla fiendens fällor, som är utlagda över jorden, och jag suckade och sade: ”Vem kan undgå dem?” Då hörde jag en röst som sade till mig: ”Ödmjukheten”.

Kyrkans bön på denna dag:

Evige Fader, du lärde den helige Antonius att söka och finna dig i öknens tystnad. Låt också oss, på hans förböner, förneka oss själva och mer än något annat älska dig.

Särskilda läsningar denna dag: Ef 6:10-13, 18 och Matt 19:16-26

18 januari

S:T ERIKS DOMKYRKAS INVIGNING

Vi har en katolsk *katedral* i Sverige, en samlings- och utgångspunkt för stiftets verksamhet. Vår domkyrka nära Medborgarplatsen i Stockholm, vars invigningsfest firas idag, har faktiskt den titeln.

Dagens första läsning, ur profeten Jesajas bok, påminner oss om att vi som en gång varit ”främlingar” för Gud (genom vår synd och okunskap, v. 6) får känna oss välkomna, ja glädjas där. *Mitt hus skall kallas ett bödens hus för alla folk* (v. 7): orden påminner med stort allvar om Jesu rening av templet (Mark 11:17) men också om att vi verkligen ska låta *alla sorters* människor känna sig hemma där. Syndare och helgon flockas kring Herren. Hebreerbrevets ord i andra läsningen vill få oss att stanna upp och liksom patriarken Jakob i öknen inse platsens helighet: *Detta är en plats som väcker bävan, det måste vara Guds boning, här är himlens port* (1 Mos 28:17). Ja, vissa platser är verkligen helgade och särskilt lämpliga för möten med Gud – Jesu ord i dagens evangelieläsning vill inte relativisera detta utan visa hur vi ska tillbe Gud där: *i ande och sanning* (Joh 4:24). Det betyder: i sanningens Ande. Det är varken på samariernas berg Gerizim eller i templet i Jerusalem som den nya gudstjänsten ska ske, utan i Jesus och hans Ande. Jesu kropp är det nya Templet (Joh 2:21). Han skänker sin Ande som ger liv åt den gudstjänst som nu ska ersätta tempelkulten i Jerusalem. De som i dopet har tagit emot Anden från ovan (Joh 3:5) kan tillbe Fadern på det rätta sättet, vilken etnisk grupp de än tillhör.

Fiendskapen mellan samarier och judar och alla andra nationaliteter är upphävd (jfr Ef 2:14 ff).

Vår domkyrka togs i bruk 1892 och med sina moderna utvidgningar invigdes den på Marie bebådelsedag 1983 och rymmer upp till 600 personer. Där kunde biskop Hubertus 1989 välkomna den helige påven Johannes Paulus II. Kyrkan är en skattkammare av detaljer: som taket i den moderna delen av kyrkan, trattformade ljudskärmar av mässing. De leder tankarna till de vaxkakor som bin gör i sina kupor (ända in på 1900-talet användes bara bivax för altarljus i katolska kyrkor). Flitiga bin gör honung åt oss av markens blommor, liksom kyrkans vigda tjänare gör predikningar åt oss av Bibelns böcker. Ordet *cathedra* betyder lärosäte. ”Honung ur klippan” (Ps 81:17) vill Gud ge oss. Fira dagen genom att glädja dig över allt som ”utgår ur Guds mun” (Matt 4:4)!

En av kyrkans böner på denna dag:

Gud, av levande och utvalda stenar bygger du ett hus för din härlighet. Gör din kyrka rik på Andens alla gåvor, och låt allt vad du nedlagt i oss bära frukt för ditt eviga rike.

Särskilda läsningar denna dag: Jes 56:1,6-7; Heb 12:18-19, 22-24 och Joh 4:19-24

19 januari

HENRIK (ca 1100-1160)

Finlands apostel, den helige HENRIK, ursprungligen från England, biskop i Gamla Uppsala och vän till Sveriges helgonkung Erik som på sätt och vis firades igår (domkyrkans invigning), stod inför något av en pedagogisk utmaning när han skulle kristna finnarna som precis hade underkuvats av Eriks armé (om man ska tro den senare tillkomna legenden). Erik ville pacificera de fientliga hedningarna och tog med sig Henrik från Uppsala. Finnarna stod inte precis i kö för att vara med på någon konvertitkurs. När Henrik tillrättavisade en mördare, bonden Lalli, slog denne ihjäl honom. Det ska ha hänt på isen i Kjulö sjö, 20 januari år 1158. Gärningsmannen tog biskopens björnskinnsmössa och skröt sedan med att den var från en björn som han själv hade dödat. När han tog av sig mössan drabbades han av Guds straff: håret följde med och huvudsvålen också, och han dog. Så säger legenden – om det nu inte var svenska soldater som skalperade våldsmannen! Underverk skedde vid Henriks grav, och Finland, på den tiden en del av Sveriges rike, fick sitt skyddshelgon. I *Piæ cantiones*, en samling av latinska skolsånger, finns sången *Ramus virens olivarum* (Cecilia 135), vars första vers lyder i svensk prosaöversättning:

*Duvan uppenbarar fridens grönskande olivkvist
för paren av levande varelsor i arken.
Gläd dig därför, Finlands folk, över denna gåva:
att du genom Guds ord fått ta emot den katolska tron.*

Kyrkans bön på denna dag:

Allsmäktige och barmhärtige Gud, du som lät Finlands folk bli en del av den katolska kyrkan genom den helige Henriks förkunnelse och verk, låt också i våra dagar människor finna kraft i den tro för vilken han levde och dog.

Särskilda läsningar denna dag: Jes 52:7-10 och Matt 28:16-20

20 januari

Påven FABIANUS (dödad 250)

SEBASTIAN (dödad ca 288)

År 236 skulle det väljas ny biskop av Rom, påve. En man vid namn FABIANUS råkade komma förbi från landet med några andra och ville titta på valet. Kyrkohistorikern Eusebios skriver ca 325 hur det gick till (*Kyrkohistoria*, VI, 29, Artos förlag):

När alla bröder var samlade för att utse den som skulle överta biskopsämbetet var det flera framstående män man hade i tankarna, men ingen tänkte på Fabianus som satt där. Då sägs det att en duva kom från höjden och satte sig på Fabianus huvud, och det var som när Anden sänkte sig ned över Frälsaren likt en duva (Matt 3:16). Då var det som om folket drevs av samma gudomliga ande, och alla ropade ivrigt att han var värdig. De tog genast och satte honom på biskopsstolen.

Det var ett bra val. Fabianus organiserade och administrerade kyrkan utomordentligt väl. Han delade upp sitt stift Rom i sju pastorala områden, ledda av var sin diakon. Han var en av de första offren för kejsaren Decius förföljelsekampanj mot kyrkan. Han dog martyrdöden år 250 och begravdes först i den berömda Callixtuskatakomben, som upptäcktes 1854 och som visade sig innehålla åtskilliga påvegravar. Hans sarkofag identifierades 1915. Den var tom. Hans kropp lär ha flyttats tidigt därifrån till den helige Sebastians kyrka (se nedan), där även Petrus och Paulus jordiska rester fick vila en tid när förföljelserna pågick som värst.

Kyrkans bön denna dag:

Evige Gud, du som är dina prästers ära och kraft, låt oss på den helige martyren Fabianus förbön tjäna dig med samma tro och trohet som han.

Särskilda läsningar denna dag: 1 Pet 5:1-4 och Joh 21:15-17

Också i dag:

Under kejsaren Diocletianus förföljelse av kyrkan (se 16/1) lyckades en av hans bästa soldater, den helige SEBASTIAN, genom sin rådighet rädda kristna från döden. Hans olydnad upptäcktes och han bands fast vid ett träd och besköts med pilar. Han troddes först vara död, men Sebastian hade överlevt och gick snart direkt till kejsaren och anklagade honom för alla hans mord på kristna. Diocletianus chockades när den ”döde” kom in, men fann sig sedan och lät prygla ihjäl honom. Helgonet vilar i basilikan San Sebastiano i Rom. I många gamla kyrkor ses hans staty. Han, som avvärjde så många övergrepp mot andra, står där, genomborrad av pilar i hela kroppen.

Kyrkans bön på denna dag:

Ge oss, Herre, kraftens Ande, så att vi, efter den helige Sebastians föredöme, lär oss att lyda dig mer än människor.

Särskilda läsningar denna dag: 1 Pet 3:14-17 och Matt 10:28-33

21 januari

AGNES (dödad ca 304)

Få historier rör hjärtat som den heliga AGNES martyrium. Den trettonåriga flickan från den diocletianska förföljelsens tid (se 16/1) vägrade offra till avgudar. Hon avvisade även unga påträngande friare genom att kalla Kristus sin brudgum. Det sägs att en hednisk prefekt släpade barnet till en bordell, där hennes oskuld skulle åtgärdas. Den första kunden som rörde henne föll död omkull. På Agnes förbön vaknade han till liv igen. Bort med häxan, skrek tempelpräster som kommit dit. Då halshöggs flickan. Den helige *Ambrosius* skriver att hon var lugn men att bödeln skakade som vore det han själv som dömts. Agnes namn påminner om latinets *agnus*, lamm, och i hennes storslagna basilika i Rom klipps varje år på denna dag ull av två lamm, av vilken man väver de vita korsprydda ämbetstecken (pallier) som påven själv och katolska ärkebiskopar världen över får vid sin utnämning. Före utdelandet har de legat i det skrin som syns i påvekryptan under Peterskyrkan, precis över Petrus grav. De bärs vid högtidliga mässor över mässhaken. De är symboler för kyrkans enhet kring Petrus. Och tydligare kan inte kyrkans ansvar för utsatta barn uttryckas. ”För mina *lamm* på bete” sa Jesus till Petrus (Joh 21:15). Så många Agnesöden överallt! Tiden läker alla sår, säger man, men det stämmer ju sällan. Ingen kan räkna de anonyma tårar som har fällts vid Agnes grav.

Kyrkans bön på denna dag:

Allsmäktige, evige Gud, du utväljer det svaga i världen för att låta det starka komma på skam. Låt oss, som med vördnad firar den heliga Agnes martyrium, följa henne efter i en tro som aldrig vacklar.

Särskilda läsningar denna dag: 1 Kor 1:26-31 och Matt 13:44-46

22 januari

VINCENTIUS av Saragossa (dödad 304)

Hur skulle Kristus beskriva dig? Bara som en sympatisör, en medlöpare, eller som en nära vän? Det beror på hur du förhåller dig till honom under motgång. Den helige diakonen VINCENTIUS av Saragossa utsattes för den mest utstuderade tortyr som tänkas kan under kyrkoförföljelsen år 304 (se 16/1). Orsak: han vägrade ta avstånd från Kristus. Det sägs att bödlarna såg honom badande i ljus och i samtal med Gud, att änglar tröstade honom och att en korp försvarade hans lik. Tillhörigheten till Kristus är en bro till evigt liv och oförstörbar lycka. Inget ont är lika mäktigt. Därför är vänskapen med honom värd alla uppoffringar, också de motgångar och strider som vi darrar mest inför.

Till Vincentius ära helgades på medeltiden ett altare i Lunds domkyrka.

Kyrkans bön på denna dag:

Allsmäktige, evige Gud, ingjut din Ande i oss, så att vårt hjärta grips av den glödande kärlek som förmådde den helige Vincentius att övervinna alla kroppens plågor.

Särskilda läsningar denna dag: 2 Kor 4:7-15 och Matt 10:17-22

23 januari

LÜFTHILDIS (800-talet?)

Med en silverslända spann hon ull och botade öronsjukdomar. Hon löste även en gränstvist genom att med sin silverslända dra en linje genom marken som ännu syns i landskapet där. Likt Askungen hade hon en elak styvmoder och var själv from och mild. Sant eller saga? Eller sann saga? Den heliga LÜFTHILDIS fanns på riktigt. Hennes ben vilar i Lüftelberg vid Köln. Där firas hon första veckan i juni med teater och upptåg. Man kan bli välsignad med hennes slända, det enda hon aldrig gav bort till fattiga.

Heliga Lufthildis, allt vi vet om dig med säkerhet är att du var god mot de nödlidande. Be för oss som lever idag, att vi i din efterföljd alltid är redo att hjälpa till med det vi har, stort eller smått.

24 januari

FRANÇOIS DE SALES (1567-1622)

Precis som de heliga *Martin av Tours* och *Franciskus av Assisi* hade den helige FRANÇOIS DE SALES en far som absolut ville se sin son göra militär karriär. Och precis som de valde han kyrkan i stället och fick genomgå en komplicerad frigörelse. På insidan brottades den unge François med osäkerhet orsakad av kalvinisternas lära om den s.k. predestinationen: ”du är redan nu bestämd till himmel eller helvete, och det finns

inget du kan göra åt det” (katolska kyrkan avvisar detta, se *Katolska kyrkans katekes*, nr 1037 och 1058, se även 2 Pet 3:9). François kunde under många år inte avvisa denna tanke och den ingav honom en rejäl helvetesångest (kanske diffust ihopblandad med skuld känslor mot fadern, vars vilja han trotsat). Hans lösning blev att välja en enkel, obekymrad tillit till Gud och att tjäna honom varje dag av sitt jordiska liv, oavsett hur det blev sedan. Ångesten dunstade då bort som dagg under morgonsolen.

Problemet återvände på utsidan: François fick som präst i uppgift att re-katolisera stora områden nära Genève, där kalvinismen spridits, och lyckades faktiskt på fyra år omvända massorna genom sina vänliga och vinnande argument i ett stort område där han fick tampa med kyla, rövare, vargar och rena attentat. Hans personliga seger över sina egna inre tvivel hade gjort honom till en perfekt lärare för just dessa vilseförda kristna. François erbjöds att komma till Frankrike och där ta över ett ekonomiskt välmående stift men tackade nej med orden: ”Jag har gift mig med en fattig kvinna och kan inte överge henne för en rik.” Han menade sitt stift, och han förblev henne trogen: 1602 blev han den naturlige efterföljaren till den avlidne biskopen av Genève.

En djup, andlig vänskap förband honom under många år med den heliga Jeanne-Françoise de Chantal, som en del av hans många och långa brev är skrivna till. Med henne grundade han en kvinnlig orden, som ägnade sig åt besökstjänst för sjuka. François var förtrogen med överklassens eleganta stil, liksom de heliga *Vincent de Paul* och *Robert Bellarmin* – och han kände för övrigt dessa två personligen – men i hans andliga texter vänder han sig till alla människor, och det är lätt att ta till sig hans balanserade och kärleksfulla ord. Hans moralsyn är mildare än de flesta andras i hans tid. Att ungdomar dansar och pyntar sig ser han som något naturligt; att spåka kroppen är han skeptisk mot: synden utgår från själen, så varför straffa kroppen? Givetvis är han strängare än vår tids kultur. Vackert skriver han också. Ofta tecknar han vackra naturbilder (honung, bin, blommor).

Hans ”Filotea – vägledning till ett gudaktigt liv” utgavs 2012 av förlaget Artos & Norma. Detta helgons livsbejakande människosyn är nog också anledningen till att den helige *Giovanni Bosco* – den store ungdomsaposteln – två hundra år senare valde att kalla sin orden för ”salesianerna”. François de Sales upphöjdes år 1877 av påven till *kyrkolärare* och är helgon för författare. På hans dödsbädd önskade en nunna att få hans allra sista andliga råd. Då skrev han på en bit papper: ”Ödmjukhet, ödmjukhet, ödmjukhet.”

Ord av den helige François de Sales:

Vi bör frukta Gud av kärlek och inte älska honom av fruktan.

Kyrkans bön på denna dag:

Gud, för att vinna människor för Kristus lät du den helige biskopen Franciscus bli allt för alla. Låt oss ta honom till vår förebild och tjäna våra bröder med en kärlek som inte söker sitt.

25 januari

DEN HELIGE APOSTELN PAULUS OMVÄNDELSE, fest

När det blir klart för oss att *Gud är verklig*, så blir nästa fråga hur vi står inför honom. Vi skäms för våra synder. Men Gud kan och vill förvandla oss, trots vår synd, till rena helgon. Så gjorde Gud med Saul, också kallad Paulus, den mest inbitne, fruktade och effektive förföljaren av urkyrkan. Den uppståndne Jesus omvände honom genom ett bländande ljus från ovan, den händelsen vi hör om i dagens första läsning och som faktiskt berättas hela fyra gånger i Nya Testamentet (Gal 1:15-17, Apg 9:1-9, 22:6-11 samt 26:12-18). Jesus gjorde kyrkohataren till chefstänkare för sin lilla flock: 13 brev går under hans namn (Hebreerbrevet är av en annan författare) och ingår i *Guds ord*. Paulus – av alla! – blev den som fick urkyrkan att öppna upp för icke-judar. Därmed kunde även våra folk bli medlemmar. Vi var en gång *Guds fiender* som Paulus skriver (Rom 5:10), vi var hedningar, oförsonade med Gud, skrämmande som de ormar apostlarna skulle konfrontera enligt Jesu ord i dagens evangelium (Mark 16:18). Men kyrkans andliga makt besegrade vårt gift, vi blev kristna genom dopet och tron (Mark 16:16). Den helige kyrkofadern *Cyprianus* skrev att ormar och skorpioner är farliga på land men om de kastas i vatten kan de inte göra något. Han menade *dopets vatten* som får oss – som en gång Paulus – att verkligen bli Guds barn.

Festen idag för PAULUS OMVÄNDELSE visar att den värste kan bli den bäste. Varför skulle det inte också gälla för var och en av oss? Vi kanske inte alla är Paulustyper som får plötsliga omvändelseupplevelser, men bara det faktum att vi tror på Jesus är bevis nog på att han lever i våra hjärtan. Skäl nog att tacka Gud i dag för det – t.ex. med den kända gamla gospelsången *Amazing grace*:

*Oändlig nåd mig Herren gav
och än i dag mig ger.
Jag kommit hem, jag vilsen var,
var blind, men nu jag ser. (Cecilia 422:1)*

Kyrkans bön idag:

Barmhärtige Gud, du undervisar hela världen genom aposteln Paulus livsöde och lära. Låt oss, som firar nådens under med honom, ta honom till vårt föredöme och inför människor av alla slag bli vittnen om din sanning.

26 januari

TIMOTHEOS och TITUS
PAULA från Rom (347-404)

Medhjälpare! Utan dem fungerar inget i kyrkan. Dagens två helgon, TIMOTHEOS och TITUS, känner vi från Paulus brev till dem i Nya testamentet. De var med på några av hans dramatiska resor i Apostlagärningarna. Paulus omskar Timotheos för att lugna judarna, vilket han antagligen fick ångra senare (Apg 16:1-3). Titus omskar han inte – en utmaning för de kristna i Jerusalem som ännu höll hårt på judiska regler (Gal 2:1-5). Han skickade iväg Timotheos för att få ordning på den kaotiska församlingen i Korinth (1 Kor 4: 17-18 och 16:10-11) och ville även skicka honom till filipperna, för ”jag har ingen annan med samma förmåga att känna det rätta ansvaret för er. Alla tänker bara på sitt, inte på Jesu Kristi sak” (Fil 2:20-21). Timotheos insätts slutligen som ledare – biskop säger vi idag – för de kristna i Efesos. Paulus skriver till honom, antagligen från en kall fängelsehåla i Rom, och ber honom komma med en mantel innan vintern (2 Tim 4:13, 21). Även Titus sänds till korinthierna, nämligen för att samla in pengar till de nödlidande kristna i Heliga landet. ”Han sade ja, då jag bad honom, och han var så ivrig att han självmant gav sig iväg till er” skriver Paulus (2 Kor 8:17). Titus lämnas kvar på Kreta för att stanna och tillsätta präster (vi ser att han har biskoplig fullmakt). ”Kreterna ljuger i ett och är odjur, glupska och lata” skriver Paulus varnande till honom (Tit 1:12-13) – man märker hur förtrogna de var. De två unga männen framträder aldrig med egna dagordningar, vi hör om dem enbart som lojala, engagerade medhjälpare som gärna tar på sig ansvar, den sortens kristna som lättar bördorna för kyrkans hårt belastade ledare.

Kyrkans bön på denna dag:

Evige Gud, du rustade de heliga Timotheos och Titus med apostolisk kraft och visdom. Låt oss på deras förbön leva rättrådigt och fromt i den tid som nu är, så att vi ser vårt saliga hopp infrias i vårt himmelska hemland.

Särskilda läsningar denna dag: 2 Tim 1:1-8 eller Tit 1:1-5 och Luk 10:1-9

Också i dag:

Den romerska adliga änkan PAULA var den helige *Hieronymus* trogna lärjunge och medhjälpare – tillsammans med sin dotter Eustochium följde hon efter sin andlige fader till Betlehem. Hieronymus beskyddare, den helige påven *Damasus I* dog nämligen år 384, och den kontroversielle Hieronymus fick snabbt lämna staden. Man ansåg att han var allt för sträng och hård med sin askes. När han lyckades omvända ett av Paulas fem vuxna barn – dottern Blæsilla – från ett utsvävande liv till den strängaste asketiska livsföringen, och den unga kvinnan kort tid senare avled, anklagade man honom för att ha orsakat hennes död. Hennes mor delade tydligen inte den uppfattningen. Hon väntade ett år tills det värsta pratet om Hieronymus hade lagt sig i Rom. Sedan åkte hon och dottern Eustocium på pilgrimsresa till Heliga landet och slog sig ner hos sin läromästare, den nu överallt kände prästen och bibelöversättaren, år 386. De grundade tillsammans ett hem för

pilgrimer och ett munk- och nunnekloster i Betlehem, där man än i dag kan gå omkring i hennes grotta intill Födelsekyrkan. Paula ledde dessa inrättningar med stor noggrannhet. Hon ägnade sig dessutom åt grundliga bibelstudier och lärde sig hebreiska. Hon har förmodligen hjälpt den ivrige prästen med många idéer, liksom hon nog haft ett positivt inflytande på hans häftiga karaktär. Efter Paulas död skrev Hieronymus en vacker biografi över henne, där han i översvallande toner skildrar hennes många dygder.

Heliga Paula, du gav bort din egendom åt fattiga och satsade allt på att hjälpa din andlige ledare långt borta från släkt och hem. Be för alla som liksom du tar djärva steg i Herrens tjänst och ställer sig till förfogande för dem som tjänar Guds ord.

27 januari

ANGELA MERICI (1474-1540)

Den heliga ANGELA MERICI i 1500-talets Italien älskade som barn legenden om den heliga Ursula från fornkyrkan som med "elva tusen jungfrur" dödades för den kristna trons skull i Köln av hunnerkungen Attila. Vad Angela och hennes tid inte visste var att man hade feltolkat en antik gravinskription. Ursula hade inte 11 000 jungfrur kring sig utan var en 11-årig martyr.

Angelas egen uppväxt skakades när hennes båda föräldrar och nästan alla syskon dog. Rastlös besökte den ensamma flickan många pilgrimsorter för att hitta Guds vilja. På väg till Heliga landet drabbades hon av en mystisk blindhet. Följeslagarna fick leda omkring henne vid handen och beskriva allt hon inte kunde se, och först på hemvägen återkom synen. Angela var djupt berörd av fattiga kvinnors utsatta situation och bildade stödgrupper för dem. Hon skapade en ny social klass, kallad "jungfrur" enligt urkristen förebild. Förutom religiös bildning lärde kvinnorna sig hur de skulle undvika att bli sexuellt och ekonomiskt utnyttjade och kräva rättvis lön för sitt arbete. Angela grundade en kongregation som ännu verkar i många länder med utbildning av unga kvinnor som mål. Av vördnad för sin barndoms favorithelgon kallade hon dem för *ursuliner*. Angela gjorde den feltolkade legenden sann på sitt eget sätt: snart var hennes systrar elva tusen – och snart många fler. Legendens besannades genom hennes arbete. Men det visste hon inte.

Angela var en finkänslig pedagog. Elever är älskade döttrar, skrev hon till sina medsystrar, man ska "bära dem var och en skulpterad i minnet och i själen". Tvång ska aldrig förekomma. "Gud har nämligen skänkt oss alla frihet, och han tvingar därför ingen, han bara visar, kallar, lockar." Allt det här ägde rum under reformationstiden, en dyster period av förfall, krig, sjukdomar, korrupcion och religiös upplösning. Bland Angelas sista ord var dessa: "Gör nu, gör nu det som du önskar du har gjort när din dödsstund kommer." Denna stund kan inträffa var som helst, när som helst. Det visste det föräldralösa helgonet alltför väl, hon som redan i unga år miste sin familj i ett enda slag.

Kyrkans bön på denna dag:

Vi anbefaller oss, Herre, i den heliga Angelas förbön och ber dig om kärlekens och klokhetens gåva, så att vi, som hon, kan bevåra tron oförfalskad och bekänna den med vårt liv.

Särskilda läsningar denna dag: 1 Pet 4:7b-11 och Mark 9:34-37

28 januari

THOMAS AV AQUINO (1225-1274)

Överviktig, tystlåten – och ett geni med gränslös aptit på svåra böcker. ”Denne stumma oxen kommer en gång att råma så att hela världen ekar av det” sa den helige *Albertus Magnus* om sin elev, 1200-talsmunken THOMAS AV AQUINO från den helige *Dominikus* tiggården (se 8/8). Thomas flitiga penna behandlade tusentals frågor inom teologi och filosofi med argument för och emot och med sträng logisk metodik, i syfte att uppnå största möjliga klarhet. För honom fanns det ingen större glädje än att *inse sanningen*, vare sig den kom via naturvetenskaperna, filosofin eller Bibeln, ty all sanning har sin rot i Gud, även när vi möter den hos hedniska filosofer (Aristoteles var hans favorit). Om någon får för sig att vetenskap och tro är i konflikt, så är det för att han inte har undersökt saken tillräckligt noga. Observera att Thomas listar alla argument han kan komma på MOT det hans själv anser. Han tar tvivlet och motsägelserna på allvar, därför att han tror att Gud har gett oss förnuftet för att det ska användas. Den kristna tron är sann, inte så att den bygger enbart på vad den begränsade världen kan lära oss, utan för att Gud, all sannings källa, har uppenbarat den för oss genom sin Son. Inget i tron motsägs av förnuftet. Världen omkring oss leder till insikten om Skaparens existens:

- 1) Bakom all förändring måste det stå en oföränderlig *kraft*.
- 2) Bakom allt som fått existens genom något annat måste det finnas *någon som ger existens åt allt* och själv inte behöver motta existens av någon annan.
- 3) Bakom allt som kan uppstå och försvinna, finnas eller inte finnas, måste det finnas *någon som finns med absolut nödvändighet* och möjliggör allt annat.
- 4) Allt i denna värld vittnar indirekt om *någon i allo fullkomlig*, som allt annat är en mer eller mindre fullkomligt förverkligad avglans av.
- 5) Hela naturens underbara sammanhang och ändamålsenlighet i alla detaljer avslöjar *intelligenen bakom allt*.

Allt som finns hänvisar till Skaparen, vilket ju också Bibeln säger (Vish 13:1-9; jfr Rom 1:19-23). Men för det mänskliga förståndet gäller att *de Deo scire non possumus quid sit, sed quid non sit* (om Gud kan vi inte veta vad han är, utan enbart vad han inte är). För att verkligen inse Guds existens krävs en sorts krock med vårt förstånds gräns, ett möte med en stängd dörr bakom vilken vi inser att Gud måste vara och finnas till: ”Detta är höjdpunkten i den mänskliga kunskapen om Gud: att veta att vi inte vet vad Gud är, eftersom det som Gud är överträffar allt vi kan förstå om Gud” skrev Thomas. Med tankens klarhet nuddar han vid det Otänkbara. Med trons iver öppnar han dörren och går

in: eukaristins hemlighet, att Gud sitter till bords med oss, kunde Thomas förklara som ingen annan, inte minst genom den sköna liturgi han författade för Kristi kropps och blods högtid.

Vändpunkten som satte stopp för allt skrivande var en vision från Gud som drabbade den lärde tiggarmunken mitt under mässan, 6 december 1273. ”Allt vad jag skrivit förefaller mig som halm – i jämförelse med vad jag har skådat” sa han efteråt till bröderna (var det läsningen av Jes 5:24 eller 33:11 som gjorde ”den stumme oxen” tyst för alltid?). Thomas dog som 49-åring, helgonförklarades så småningom och fick titeln kyrkolärare. 1879 förklarades hans systematiska metod som normerande för katolsk teologi. Hans lärare fick rätt om ”den stumma oxen”: ekon av ”den änglalike läraren”, som han också kallas, finns numera i alla våra filosofi- och teologiböcker.

Kyrkans bön på denna dag:

Evige Gud, du som gjort den helige Thomas till ett lysande föredöme i strävan efter helighet och studiet av sanningen, låt oss ta lärdom av hans undervisning och vägledas av hans liv.

Särskilda läsningar denna dag: Vish 7:7-10, 15-16 och Matt 23:8-12

29 januari

VILLANA (1322-1361)

Flickan rymde hemifrån för att bli nunna, men klostret avvisade henne. Då fick pappan henne bortgift i stället. Hon gav upp, blev som de ville och förföll till ett ytligt, världsligt liv. En dag stod hon i en juvelprydd dräkt framför spegeln och fick plötsligt se sig själv som äcklig demon. Den saliga VILLANA från Florens omvändes, började läsa Bibeln, anslöt sig till dominikanernas lekmannagren och bad varje dag. Hon försökte tigga pengar i gatorna till fattiga, men familjen hindrade henne: vad skulle folk säga? Villana dog ung, ofri på jorden, välkommen i himlen.

Saliga Villana, du var som en helig främling i en ohelig miljö. Be för alla unga kristna kvinnor i vår tid, som pressas av andras förväntningar och som lätt dras med i en falsk och tom livsstil utan att säga ifrån och göra det de känner sig kallade till.

30 januari

BATHILD (död 680)

Det var en gång ett vackert och fromt barn som rövades bort av pirater och såldes som slav i ett främmande land. Där upptäcktes hon av en ung kung, Klodvig av Burgund och Neustrien, som gifte sig med henne. Kungen dog snart, och hon – hans drottning – fick regera i sin ännu omyndige sons ställe. Flitigt understödde hon den framväxande kyrkan i landet, tog hand om fattiga och sjuka, frigav slavar, ja det sägs att hon förbjöd slaveri helt

och hållet. I adelskretsarna kokade avunden och en sammansvärjning störtade henne. Hon valde då att lämna samhällets topp och bli nunna i ett kloster hon själv grundat. Sann saga? Javisst. Den heliga BATHILD fanns på riktigt och dog i dag år 680, nära Paris.

Heliga Bathild, i alla tider kämpar kyrkans sanna helgon mot människors förtryck och utnyttjande av varandra. Gå i förbön för oss, så att Gud ger oss nåden att se vad vi kan göra för utsatta människor, viljan att genomföra det och kraften att stå på oss när vi motarbetas.

31 januari

GIOVANNI BOSCO (1815-1888)

Att växa upp i fattig lantarbetarmiljö med sin ensamstående mamma lärde den helige GIOVANNI (= Johannes) BOSCO att hjälpa till och bli en överlevare. En stark förtröstan på Gud fick honom att se möjligheter i allt: gå på lina, springa fort, spela instrument eller jonglera bollar. Folk applåderade det självlärd cirkusbarnet. Som betalning fick han dem att be en bön med honom. Varje dag – efter att ha vallat kor, konstant med en bok i handen – gick han 16 kilometer till en präst som lärde honom grundskolämnena. Den begåvade pojken, som också behärskade olika hantverk, antogs till gymnasiet på villkor att han själv jobbade ihop till sina utgifter. Det avhöll honom inte från att bli klassens i särklass bästa elev.

År 1841, 26 år gammal, var han präst i storstaden Turin. Där strövade sysslolösa pojkgäng som ingen brydde sig om, ständigt med polisen i hämlarna, ungefär som i många storstäder i dag. Det var den tidiga, råa industrialiseringens tid, utan sociala skyddsnät och bra utbildningsmöjligheter. Don Bosco samlade unga pojkar från slummen och fängelserna, organiserade utflykter och kurser, snart också verkstäder för tillverkning av skor, kläder, papper och böcker. Inom kyrkan bekämpades han med den klassiska anklagelse som alla framgångsrika ungdomssjälasörjare får höra: ”Han tar bort ungdomarna från församlingarna.” Vanligt folk ansåg att han var galen. Don Bosco överlevde flera attentat, ibland fick han hjälp av en mystisk stor grå hund, som dök upp från ingenstans i rätt sekund och försvarade honom. Staten ville ha prästen att uppfostra pojkarna till soldater, men Don Bosco ville göra dem till helgon. När koleran härjade i Turin ville ingen ta hand om de sjuka och döende av rädsla för smittan. Don Bosco och hans pojkar kom dem till hjälp, utrustade med massvis av tillit till Gud och desinfektionsmedel för händerna. 1400 invånare dog, men inte en enda av den kloke prästens pojkar.

Det politiska klimatet, antikyckligt, nationalistiskt och liberalt, var ett ständigt problem. En natt drömde Don Bosco att han såg stora begravningsceremonier i det italienska kungahuset. Han varnade kungen från att underteckna en liberal lag som ville förbjuda kloster. Kungen tänkte inte lyssna på den underlige prästen. Han brydde sig inte, och snabbt dog det verkligen kungligheter på rad. I raseri mot Don Bosco skrev kungen under lagen. Men ingen lag kunde stoppa Don Boscos ungdomsarbete, och han fick t.o.m. vissa

liberala politikers stöd. Hans samlingsplatser – s.k. oratorier – blev allt fler och snart bildades prästkongregationen Salesianerna (namn efter den helige François de Sales, se 24/1). När ”ungdomens apostel” dog vid 73 års ålder fanns det redan 250 sådana platser med 130 000 ungdomar. Många fler skulle det bli över hela jorden. I Stockholm har Salesianerna i vår tid grundat ungdomshuset Quo Vadis.

Hemligheten bakom Don Boscos framgång var en fast och beslutsam gudstro, kombinerad med mildhet, tillit till de svåra pojkarnas goda vilja och en hjärtlig, humoristisk stil. Don Bosco såg oroad på kyrkans framtid, men också full av tillit till att Gud och jungfru Maria skulle få fram räddande gestalter. Han fick rätt. De finns och verkar just nu precis som han i kyrkans tjänst överallt på jorden, alla doldishelgon som räddar barn och ungdomar.

Kyrkans bön på denna dag:

Fader i himlen, du som gjorde den helige Johannes till en ungdomens fader och fostrare, gör oss lika brinnande i kärleken som han, så att vi kan vinna vår nästa och tjäna endast dig.

Särskilda läsningar denna dag: Fil 4:4-9 och Matt 18:1-5
